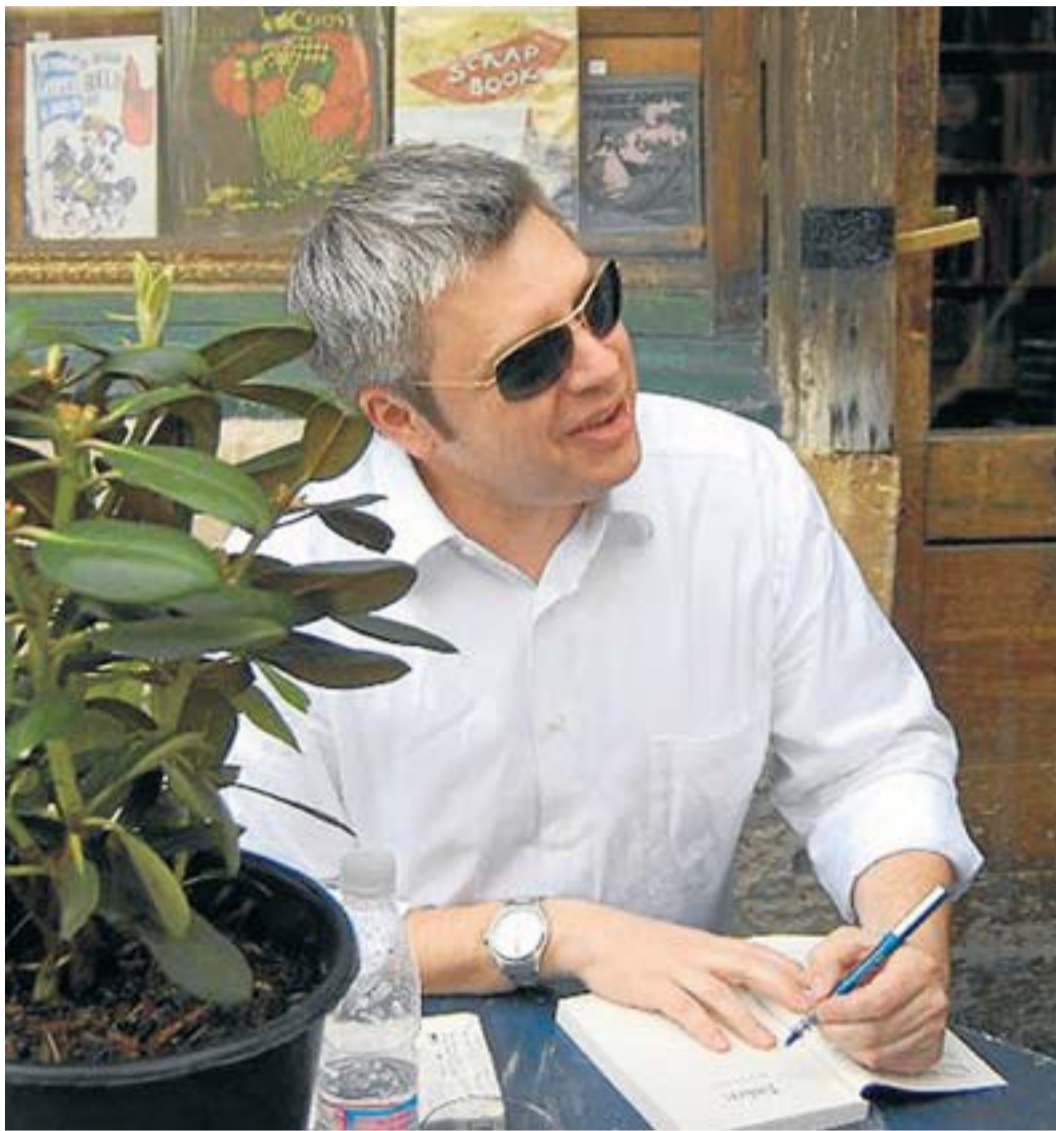

Paisatge de fill amb pare al fons

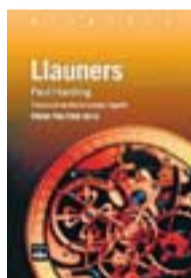

EDICIONS DE 1984

MARINA ESPASA

George Washington Crosby jeu moribund a la sala d'estar de casa seva. Li queden vuit dies de vida i 188 pàgines per davant. I es pot dir que Paul Harding, l'autor debutant que va sorprendre tothom enduent-se el Pulitzer 2010, sap jugar aquestes cartes. Amb una prosa i un ritme exquisits, el llibre ens guia pels pensaments i visions al·lucinatòries d'un moribund fins que ja no sabem si som vius o morts, dins d'un somni o fora del cap d'en George. Tant li fa, perquè tot és igualment

intens i vàlid, tot lliga de meravella i es desplega davant nostre amb naturalitat. Veiem com llisca la vida del pare del protagonista, un llauner ambulant que dona títol al llibre i que n'esdevé el protagonista gairebé absolut, coneixem la passió d'en George pels mecanismes de rellotgeria –potser el recurs més obvi i, per això, menys eficaç de tots els del llibre–, escoltem els sermons de l'avi metodista i assistim als atacs d'epilèpsia del pare que terroritzaven en George de petit i que, aviseu, poden estremir un lector desprevingut perquè són d'un realisme espaverrant. Com si se n'hagués contagi, la prosa del llibre és a estones

LLAUNERS
PAUL HARDING
TRADUCCIÓ DE
MARIA INIESTA
AGULLÓ
EDICIONS DE 1984
188 PÀG./18 €

elèctrica, interrompuda per explosions d'al·literacions poètiques que, com els atacs d'epilèpsia, torben la pau com un llamp. Harding afirma que la bellesa és en els temes, i que la feina d'un escriptor consisteix a fer descripcions exactes, no a intentar fer una prosa bonica. El que no diu és que, si les descripcions són exactes, la prosa surt bonica. Com és el cas. I aquí, gran part del mèrit ha de ser de la traducció esplèndida.

Però no tot és estil, o no només. Travessant el llibre, i donant-hi consistència, hi ha la reflexió sobre el llegat de la consciència i la transmissió d'identitat d'una generació a una altra: "I aquí hi ha el meu fill, que ja es difumina" és una de les maneres més boniques que hem llegit mai de descriure com els pares senten un buit a la panxa la primera vegada que s'adonen que el fill se'ls ha fet gran. El que fa Harding és portar la metàfora fins a les darreres conseqüències, i descriure-ho com si fos una desaparició real, una difuminació progressiva del nen en el paisatge, l'altre gran protagonista del llibre: la naturalesa poderosa i bategant és el marc amb vida pròpia que atrapa els personatges del llibre, els transforma i els torna a alliberar. Res de nou en la tradició literària nord-americana, però Harding hi afegeix un toc lleugerament fantàstic que descol·loca: després de descriure com un teixidor ha fet una baga en el fullatge d'un auró de sucre, i com el vent l'ha afluixada, vet aquí que el pare d'en George, el venedor ambulant que erra pels camps amb un carro i un mul anomenat Príncep Edward, veu com "dos trossos del que sigui que aquest món és fet s'hauran acabat separant" i desitja ser "prou valent per ficar el dit a l'estrip que potser em donarà, només de tocar-lo, la mesura de la calma o del consol".

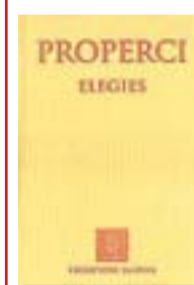
Es pot dir que *Llauners* és un llibre valent, un llibre que dona consol davant la inexorabilitat de la mort, i calma per afrontar la vida. Un llibre per llegir amb el cinturó de seguretat cordat, però per acabar aparcant amb suavitat, davant d'un paisatge perfecte. ♦♦

ELS CLÀSSICS

Viure sense seny

JORDI NOPCA

El llibre primer d'elegies de Sext Aureli Properci (57/46 aC-15 aC) comença d'una manera franca i deliciosa: "Cíntia fou la primera que em captivà amb els seus dolços ulls, miser de mi, jo que encara no havia estat tocat de cap desig. Llavors Amor féu abaixar els meus ulls sempre arrogants i m'oprimí la testa amb els seus peus. El pervers m'ensenyà, d'ençà d'aleshores, a avorrir les noies castes i a viure sense seny; i ja fa tot un any que aquesta follia no em deixa, i això que he de tenir els déus contra mi". Joan Mínguez va traduir l'any 1925 per a la Fundació Bernat Metge les *Elegies* de Tibul i les de Properci: a la introducció al volum propercià dona una explicació de la subjugadora Cíntia de l'elegia inicial, a qui no qualifica pas de *meretrix* (prostítuta), sinó de *mulier stolata* (matrona). "I pot afegir-se que àdhuc fou casada amb la Lèsbia de Catul, perquè parlant Juvenal de la diferència entre l'esposa antiga i les modernes posa enfront d'aquella muller d'altre temps, Cíntia i Lèsbia", conclou. S'entén, llavors, que el poeta acabi demanant ajuda: "I vosaltres, amics que aviseu massa tard l'esgarriat, cerqueu-me metgies per al cor malalt". El poeta està perdut. La seva confessió final és definitiva: "A mi, la meua Venus m'infligeix unes nits amargues, i no em deixa en cap moment Amor". ♦♦

ELEGIES
PROPERCI
TRADUCCIÓ DE
JOAN MÍNGUEZ
(SEGONA EDICIÓ,
ACURA DE JOSEP
VERGÉS)
F. BERNAT METGE
162 PÀG./9,95 € (DIU-
MENGE, AMBLARA)

L'APARADOR

J.N.

FICCIO

Viernes o los limbos...
MICHEL TOURNIER
Alfaguara

El 1967 Michel Tournier (París, 1924) publicava la seva primera novel·la, *Viernes o los limbos del Pacífico*, reeditada ara per Alfaguara juntament amb dos títols més, *El Rey de los Alisos* (1970) i *Los meteoros* (1975). Tournier considera Gustave Flaubert el cim de la literatura pel "seu realisme total i d'una màgia irresistible": les tres primeres novel·les el col·locarien entre el bo i millor de la producció francesa de la tercera meitat del segle XX.

NO-FICCIO

L'autonomia que ens cal...
PATRÍCIA GABANCHO
La Mansarda

El general Espartero deia que "per governar bé Espanya cal bombardejar Barcelona cada cinquanta anys". Una pila d'anys més tard, l'octubre del 2011, Peces-Barba tornava a encendre la metxa recordant que ara ja no cal fer servir les armes. A *L'autonomia que ens cal és la de Portugal* Patrícia Gabancho s'enfoca amb el projecte espanyol, "fet d'esquena a Catalunya", "que s'alimenta del nostre dèficit fiscal" i que "mira de diluir la identitat catalana".

Bàsquet, Scrabble i tu
S. SOLER I F. MUÑOZ
Estrella polar

JUVENIL

Sílvia Soler ha escrit a mitges amb el seu fill, Ferran Muñoz, la novel·la *Bàsquet, Scrabble i tu*, una aproximació realista i divertida a la relació entre una mare i un noi adolescent. Hi ha professors malhumorats, taquilles que costen d'obrir, entrepans mal descongelsats, setmanes d'exàmens, entrenadors de bàsquet sonats... La novel·la, en què la relació epistolar tradicional ha estat substituïda pel correu electrònic, està il·lustrada per Giulia Sagramola.